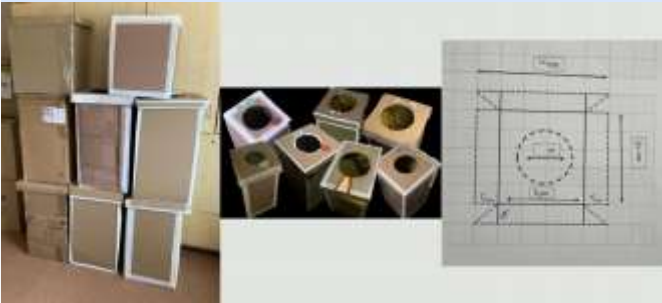

Mokyklos pavadinimas	Tvarumo projekto pavadinimas	Tvarumo projekto aprašymas (iki 1000 simbolių) atsižvelgiant į vertinimo kriterijus (aplinkosauga, kategorijos atitikimas, originalumas, bendruomeniškumas ir socialinis poveikis.	Pateikti 3 tvarumo projekto nuotraukas (be vaikų veidų atvaizdavimo)
Lopšelis-darželis "Bitutė"	Dėkui išaugtų vaikiškų drabužių stotelė "Aš išaugau"	Darželyje įkurta išaugtų vaikiškų drabužių ir daiktų mainų stotelė „Aš išaugau“. Ši iniciatyva grindžiama paprastu, bet prasmingu principu: mainyk, keisk, dovanok ir gyvenk taip, kad „neapvogtum“ ateities kartų. Stotelės idėjinė nuostata: jei turi kuo pasidalinti – atnešk, jei reikia ir patinka – pasiimk. Tokiu būdu skatinamas atsakingas vartojimas, dalijimosi kultūra ir mažinamas perteklinis vartojimas. Svarbi projekto dalis – aktyvus tėvų įsitraukimas. Jie ne tik atneša išaugusius vaikų drabužius ir daiktus, bet ir patys atranda naujai pritaikomų daiktų savo vaikams. Bendruomeniškumas, tarpusavio pagalba ir atsakingas požiūris į aplinką tampa šios iniciatyvos pagrindu. Mainų stotelė „Aš išaugau“ yra dar vienas žingsnis darželio bendruomenei kryptingai stiprinant tvaraus gyvenimo būdo nuostatas ir ugdant vaikų bei jų šeimų aplinkosauginius Projektas „Mažiau pilkos, daugiau žalios!"/Less gray, more green! sukurtas Panevėžio STEAM centro Jaunųjų STEAMerių klube. Mokiniai pagal GLOBE metodiką tyrė skirtingų paviršių įkaitimą ir prisidėjimą prie miesto šilumos salų efekto. Mokinių atlikta bendruomenės apklausa parodė, kad šalia STEAM centro esančios senos asfaltuotos aikštelės yra nenaudojamos. Gyventojai norėtų daugiau žaliųjų erdvių. Mokiniai sukūrė 3D modelius bei maketus, parodė, kaip nesudėtingai pertvarkyti apleistas aikštelės. Mokslinius tyrimus ir 3D technologijas jungiantis projektas pelnė I vietą „Climate Action!“ kategorijoje tarptautiniame simpoziume „The Best of GLOBE Europe and Eurasia 2025“, tapo laimėtoju nacionaliniame konkurse „Ateities inžinerija“ kategorijoje „Statyba praktiškai“, o už pristatymą ArcGIS StoryMaps įrankiu – II vietą. Veikla ugdo mokinius kaip tyrėjus ir kūrėjus, įtraukia bendruomenę, yra inovatyvi ir prisideda prie ilgalaikio neigiamo aplinkos	
Panevėžio regioninis STEAM atviros prieigos centras	Mažiau pilkos, daugiau žalios! / Less grey, more green!	Mokykloje vyko projektinis darbas „Taromatų gamyba“, kurio metu mokiniai sprendė aktualią aplinkosaugos problemą – gėrimų pakuočių su depozito ženklų išmetimą į bendras šiukšlių dėžes. Pasitelkę kartonines dėžes, žirkles, metrą ir lipnią juostą, mokiniai sukūrė funkcionalius taromatus, kurie buvo išdalinti klasėms. Projektas integravo matematiką, gamtos mokslus, biologiją ir daile. Mokiniai apskaičiavo taromatų paviršiaus plotus ir tūrius, įtvirtino geometrinių figūrų sąvokas, kūrybiškai ieškojo technologinių sprendimų ir apipavidalino įrenginius. Surinkta tara neteršia aplinkos, o už depozitą gautos lėšos panaudojamos klasės reikmėms. Šis projektas ne tik stiprino mokinių komandinį darbą ir praktinius įgūdžius, bet ir skatino sąmoningą požiūrį į atliekų rūšiavimą bei tvarų vartojimą. Mokykloje sumažėjo netinkamai išmetamos taros kiekis. Dėžės panaudotos pakartotinai – prisidedama prie atliekų mažinimo.	
Raseinių Šaltinio progimnazija	Taromatų gamyba	Mokykloje vyko projektinis darbas „Taromatų gamyba“, kurio metu mokiniai sprendė aktualią aplinkosaugos problemą – gėrimų pakuočių su depozito ženklų išmetimą į bendras šiukšlių dėžes. Pasitelkę kartonines dėžes, žirkles, metrą ir lipnią juostą, mokiniai sukūrė funkcionalius taromatus, kurie buvo išdalinti klasėms. Projektas integravo matematiką, gamtos mokslus, biologiją ir daile. Mokiniai apskaičiavo taromatų paviršiaus plotus ir tūrius, įtvirtino geometrinių figūrų sąvokas, kūrybiškai ieškojo technologinių sprendimų ir apipavidalino įrenginius. Surinkta tara neteršia aplinkos, o už depozitą gautos lėšos panaudojamos klasės reikmėms. Šis projektas ne tik stiprino mokinių komandinį darbą ir praktinius įgūdžius, bet ir skatino sąmoningą požiūrį į atliekų rūšiavimą bei tvarų vartojimą. Mokykloje sumažėjo netinkamai išmetamos taros kiekis. Dėžės panaudotos pakartotinai – prisidedama prie atliekų mažinimo.	

Kauno r. Kulautuvos pagrindinė mokykla

Nuo lėkštės iki Žemės gerovės

Siekdama mažinti maisto švaistymą ir ugdyti atsakingą vartojimą, mokykla įdiegė švedišką stalo principą. Mokiniai patys renkasi maisto kiekį, mokosi įsiklausyti į savo poreikius ir vengti pertekliaus. Tai labai sumažino išmetamo maisto atliekų kiekį ir ugdo sąmoningą mitybos kultūrą. Be to, mokykla įsigijo kompostinę, kuri leidžia maisto likučius grąžinti į gamtos ciklą – tai stiprina sąmoningumą visos bendruomenės mastu. Inicijatyva įtraukia mokinius, virtuvės personalą, ugdo bendruomeniškumą, moko bendradarbiauti sprendžiant globalias problemas vietos lygmeniu. Projektas yra ilgalaikis, lengvai palaikomas ir turi aiškią socialinę bei edukacinę vertę. Tai – tvarus pokytis nuo kasdienio pasirinkimo, ką ir kiek įsidėsime į lėkštę iki Žemės gerovės.

Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijos vaikų darželis "Mažųjų akademija"

„Antras daiktų gyvenimas“

Projekto tikslas
Ugdyti vaikų, pedagogų ir bendruomenės sąmoningumą apie žiedinę ekonomiką bei skatinti daiktų pakartotinį naudojimą, perdirbimą ir tvarų vartojimą darželyje bei vietos bendruomenėje.
Uždaviniai
1. Supažindinti ikimokyklinio ugdymo vaikus su žiedinės ekonomikos principais per žaidimus, kūrybą ir praktines veiklas.
2. Skatinti darželio bendruomenę (vaikus, tėvus, pedagogus) prisidėti prie atliekų mažinimo, daiktų pakartotinio naudojimo ir kūrybiško perdirbimo.
3. Kurti bendras edukacines iniciatyvas su kitomis įstaigomis, dalintis gerąja praktika.
4. Prisidėti prie aplinkosaugos tikslų įgyvendinimo, formuojant vaikų vertybes ir tvarų gyvenimo būdą.
Pagrindinės veiklos
• Edukacinės dirbtuvės vaikams: kūrybiniai užsiėmimai iš antrinių žaliavų: „naujas žaislas iš kojinės, naudojamas kaip miego žaisliukas, "maišelis iš marškinėlių". Maišelis naudojamas vaiku daiktams ir laikomas spintelėse).
Mūsų gimnazija siekia suteikti mokiniams įvairiapusišką išsilavinimą ir ugdyti atsakomybę už aplinką. Jau kelerius metus I–II klasių mokiniams vyksta STEAM ciklai, kurių metu jie tiria artimąją aplinką, renka duomenis, daro išvadas ir siūlo sprendimus darniai ateičiai. Įgyvendinti trys didesni projektai:

Širvintų Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazija

Tviri gimnazija – tviri bendruomenė

Oro taršos tyrimas – mokiniai rinko ir analizavo klevų lapus, nustatė oro užterštumą, o panaudotus lapus pavertė kūrybiniais darbais.
Darni gimnazija, darnios Širvintos – tyrinėta miesto infrastruktūra, gyventojų kaita, pasiūlytos idėjos: tvaraus miesto žemėlapis, viešojo transporto plėtra, plastiko mažinimas, daiktų dalinimosi stotelės.
Vizualios taršos tyrimas – fiksuoti miesto aplinkos taršos objektai, vertinti jų poveikis, siūlytos priemonės mažinimui.
Šios veiklos uždavėms pastebėti problemas. siūlyti

Šiaulių lopšelis-darželis "Salduvė"	Ar klimato kaita gali mane pakeisti?	Minint Pasaulinę humanitarinės pagalbos dieną, vaikai kalbėjosi apie gamtos stichijas ir jų padarinius žmonėms. Jie sužinojo, kas yra stichinė nelaimė, žiūrėjo vaizdo įrašus, aptarė potvynius, audras, vėjus, krušą, žemės drebėjimus, gaisrus. Prisiminė ir šią vasarą patirtus reiškinius mūsų šalyje – gausų liūtų, užtvindytas gatves, kiemus ir namus. Vaikai sužinojo, kokią pagalbą stichijų metu teikia savanoriai, organizuojantys humanitarinę paramą. Diskusijose ieškojo atsakymų: kas sukelia gamtos stichijas? Kaip mes galime prisidėti prie gamtos tausojimo? Kad geriau suprastų potvynio pasekmes, jie atliko STEAM eksperimentą. Smėlio dėžėje sukūrė „miestą“ su namais, tiltais, gatvėmis ir kalnais, o laistytuvais imitavo liūtį. "Liūtis" vanduo kaupėsi tunelyje, pakalnės buvo išplautos, o kalnas liko tvirtas. Po to aptarė, kaip gamtos sąlygos ir architektūra veikia žmogaus gyvenimą. Veikla priminė, kad gamta yra graži, bet jos stichijos gali būti pavojingos, todėl turime tausoti gamtą.	
Tauragės „Šaltinio“ progimnazija	Projektas „Neišmesk – antrą kartą panaudok“	Nuo 2018 m. vykdomas projektas „Neišmesk – antrą kartą panaudok“ skatina atsakingą vartojimą mažinant atliekų kiekį. Iš nebenaudojamų skėčių, kitų tekstilės atliekų gaminami daugkartiniai pirkinių maišeliai, drabužių pakabos, mezgimo virbalai. Šie gaminiai naudojami: maišeliai dovanojami sportiškiausiems mokiniams, konkursų laimėtojams, svečiams; pakabos ir virbalai tarnauja technologijų kabinetuose bei būreliuose. 2021–2022 m. m. prie projekto prisijungė Tauragės miesto įstaigos ir bendruomenės, kartu pasiūta daugiau nei 250 maišelių. Akcija „Neišmesk – antrą kartą panaudok“ prie prekybos centro įtraukė miestiečius į žiedinę ekonomiką – jie rinkosi daugkartinius maišelius vietoje plastikinių. Projektas jau pristatytas kitoms Lietuvos mokykloms stažuotių progimnazijoje metu, patirtimi dalintasi švietimo bendruomenės konferencijose ir kasmet plečiasi, buria naujus partnerius bei padeda miestui tapti žaliausiu Lietuvoje.	
Šiaulių lopšelis-darželis "Vaikystė"	Maisto (ne)švaistymo tyrimas	Nuo 2022 m. organizuojame maisto (ne)švaistymo tyrimą, kurio tikslas - išsiaiškinti, kiek maisto atliekų susidaro per 3 savaites. Lyginame išmetamo maisto kiekius su praėjusių metų rezultatais. Atsižvelgiant į išmetamų maisto atliekų kiekius, renkami skaniausi ir mažiau mėgstami patiekalai. Akcentuotina, kad mums svarbu ne tik mažinti maisto atliekų kiekį, bet ir tai, kad vaikai darželyje valgytų ir būtų sotūs. Išrinkus skaniausius darželio patiekalus, vaikai kartu su tėveliais juos gamina namuose ir dalyvauja nuotraukų konkurse. Patirtimi mažinant neigiamą poveikį aplinkai dalinamės tiek su bendruomene (tėvų susirinkimų, diskusijų metu, pvz., https://siauliuvaikyste.lt/diskusija-apie-vaiku-maitinima-darzelyje/), tiek su šalies pedagogais, pvz., 2025-05-07 pranešimas „Darnumo įgyvendinimas Šiaulių lopšelyje-darželyje „Vaikystė“ tarptautinėje pamokoje „EKO idėjos Lietuvai“. Visų metų veiklos keliamos į el. dienyne	